

katalog prašine

aleš debeljak

There are places no history can reach.
— Norman Mailer: *Armies of the Night* —

1.

Kroz list tankog papira zjapi poderotina. Vetrokaz se lagano vrti u večnom sledu dana, sve napisano već se razvlači na četiri strane. — Ko sad gleda u močvarni cvet, vidi seme i pretakanje sokova. Svuda uokolo vidi

obalu i more, kojeg nema. U očima mu rumene predgrada New Orleansa. Vidi nekoga, koga je seta zatrovala do kostiju. I u prašnjavoj površini vinske čaše melanholično će primetiti bledu siluetu. kad je bude razlučio

od teskobe i nasilja, od pevanja slavuja, od pergamentnih meditacija, od egoizma i nestrpljivosti. Ništa neće vratiti što nije uzeo. Odmeriče ljubav i zapreminu večnosti. Ko sada gleda, vidi ženu s tamnom pegom na mekoći leda.

2.

Izgleda poput glatkog krzna kune, gde iz mladice izraste u teskobnu slutnju. Ne čuje se prigušena grmljavina ušatih sova. Stvari se sve više i više sakrivaju. Gorki sok pasje trave ranu produbljuje, dok prolazi kroz nju. na granici istoka i zapada laje lisica u slatkastu noć. Neka ženska ruka na postelji blago pipa za poljupcima i prošlošću. Vreme lagano zuji u ručnom časovniku. Atmosfera krvari od svega

toga. Kao da je to stvorenje zavisno od nekoga, ko se podjednako boji. Svi prisebno posmatraju kako od istoka prodire prava i probija hleb, tkaninu, adamovu jabučicu i beonjače. I to je već bilo predskazano.

3.

Taj dan za njega neće se razlikovati od drugih dana. Negovaće dosadu i obnavljaće botaniku iz kratkih popodnevni snova. Stajaće uz prozorsku zavesu, duže nego obično. Podići će roletnu i gledaće prema gradu, u kvadrate ulica, u majsko

predvečerje. U prašini pri dnu vrta za trenutak će, možda za dva, ugledati jelena. Za kojim će ubrzo slediti vojnik. U moždanoj kori narašće mu temperatura, za ledima će verovatno čuti vežbu za bas-saksofon. Kao po pravilu proći će mu žmarci

kroz kičmu. U grlu će osetiti ukus jeftinog ruma. Rado će zamišljati da je već sve za njim. Kao ošinut jaukanjem padobranaca i pljuškom monsunske kiše neko visok i crn uzdići će se iz zajedničkog sećanja.

Okvir zagaslog neba je prazan, još mnogo više. Nigde nema čvoraka i drugih ptica. nema oblačnog prediva i dugih januarskih bdenja. Možda duva neki južni vetar, nije važno. Nekom pod nogama škripi inje. Miran si

i izdubljen do živčanog vlakna. Nije ti stalo do kalendara osoba iz tvog života, u tebi nema ni mržnje ni zavisiti. Gola riblja kost. — Mogli bismo i dalje govoriti o tom strahu od zatvorenog prostora. — Gladak si kao muransko staklo.

I tih i gust kao voda. Voda, voda. — U šumi mrznu srne. Njihova topla koža, koja diše s koncentričnim krugovima mraka! Ime, telo, pogled tišine: opijeni američkom ravnicom. Zamisli, kako neki tuđ ptić oštro seče vazduh iznad.

Moja ve desert!

5.

S divlje trešnje kaplje med. Nekada je zaceljivao rane. Danas ne. — Nekome u plućima raste razočarenje. Činjenice se radaju. I ništa ne menjaju, naravno. Ni astronomija ni sredstva za anesteziju: ništa

više nije zanimljivo i novo. — Posle je najverovatnije kišilo. I on tiho reče: raspašću se od mirovanja. Raširene

nozdrve ne love više miris ozona i mržnje. Koji bi za sve druge morao biti večan poput magle nad tužnim

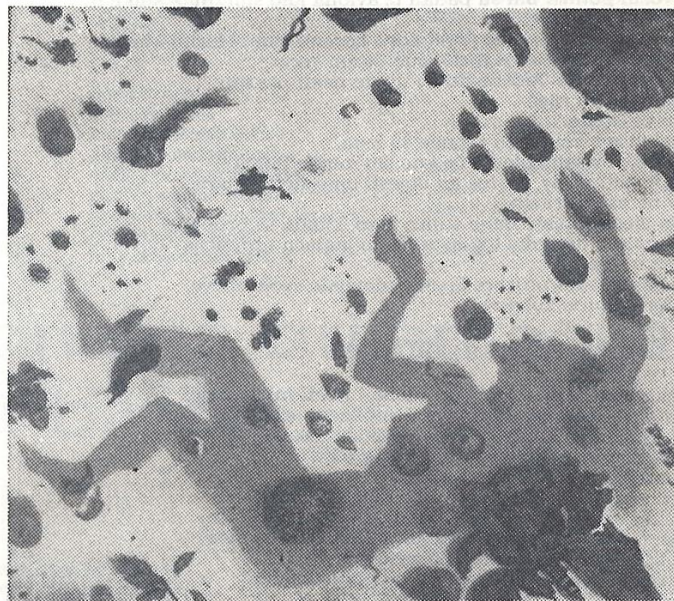
koritom Dunava. I rano cveće maslačika, koje mu muklo žuti u dlanovima. I duge njive deteline, poravnane poput tela palih. — Sad će se osvrnuti unaokolo. I zgrčiti u boru materice. I jedva čujno šaputati gracias a la vi d

6.

Potom je ovde bio tek šapat u susednoj sobi. I tiho stenjanje drveta. Ako bi odmah pogledao, na praznoj i uskoj cesti lako bi ugledao autobus. Zila na vratu ti kuca brže, usta imaš blago otvorena,

odrastao si na ulici. Ceo svet sada spava, i deca i istorija. Niko ne sanja da leti. Zapremina uspomena se smenjuje, lica su okrenuta ka zidu. Možda ih u tvojim snovima vode na streljanje. Sledećeg

sanjaš o živoj ženi. Njeno golo telo, itd. itd. Nikada ne pevaš. Nekada bi lagano ušao u park i tiho zapevao. Možda bi primetio oblike, zvuke, boje sna, u kojem ne bi umro. I uvek iznova. Tako i sad.

ljubica mrkalj, slika

7.

Nestao je tanki nebeski šav. Kopno je potopljeno u vodi. Ako bi se nekada zaista trebalo iznenada vratiti, nigde neće biti puta.

U crnpurast rub obzorja uokvireno je brodovlje, koje plovi kroz vojničke snove. Daleko uokolo nema nikoga. Niko ne pita zašto

u vazduhu podrhtava tanušno cviljenje miševa. I zujanje muva, koje

se zbijaju u samo jedan roj. Možda je već sve za njima. Za onima koji ovo sanjaju. neka uvenu još ruže, drveće, heljda, lipov list. Toga jutra ni životinje ne dižu tela iz hladnog ležišta. Što

je još jedan znak straha. Negde nad mađarskom pustarom započela

je pesma ševa. Mislim, neće još dugo. Dug rafal zbrisaće je s lica zemlje. jedanput zauvek. Kao što iz čistog ugljenika

nastane san, ničije vlasništvo. Sami ste i strah vas je.

ESEJ O MELANHOLJI

Nije padala kiša. Najverovatnije nije bilo ni snega.

Već nekoliko sati, već ceo život pokušavam iščeznuti u tekstu. ne razgovaram sa drugima, jer ne govorim ni sam sa sobom. Iščezavam u tekst, da bih raščistio poetiku te halucinacije. Čudim se ljudima koji čitaju dokumenta tog raščišćavanja. Drugih reči nemam. Već i ove su nepotrebne. Haj-ho.

Sa slovenačkog: Lidija Srebotnjak-Prišić